

Nota archeologie

Herk-de-Stad (Donk)

Korpsestraat

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Projectcode: 2019L76

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

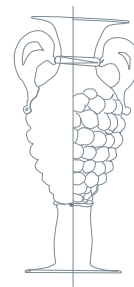
Verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R. en JANSSEN, J., (2019), Herk-de-Stad (Donk), Korpsestraat, nota archeologie, Haast-rapport 2019-73, D/2019/12654/73

Rik van de Konijnenburg - Grauwe Torenwal 6/00/1 - B-3960 Bree (BE) - Mob. 0496 209 018
e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2018/12654/73

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

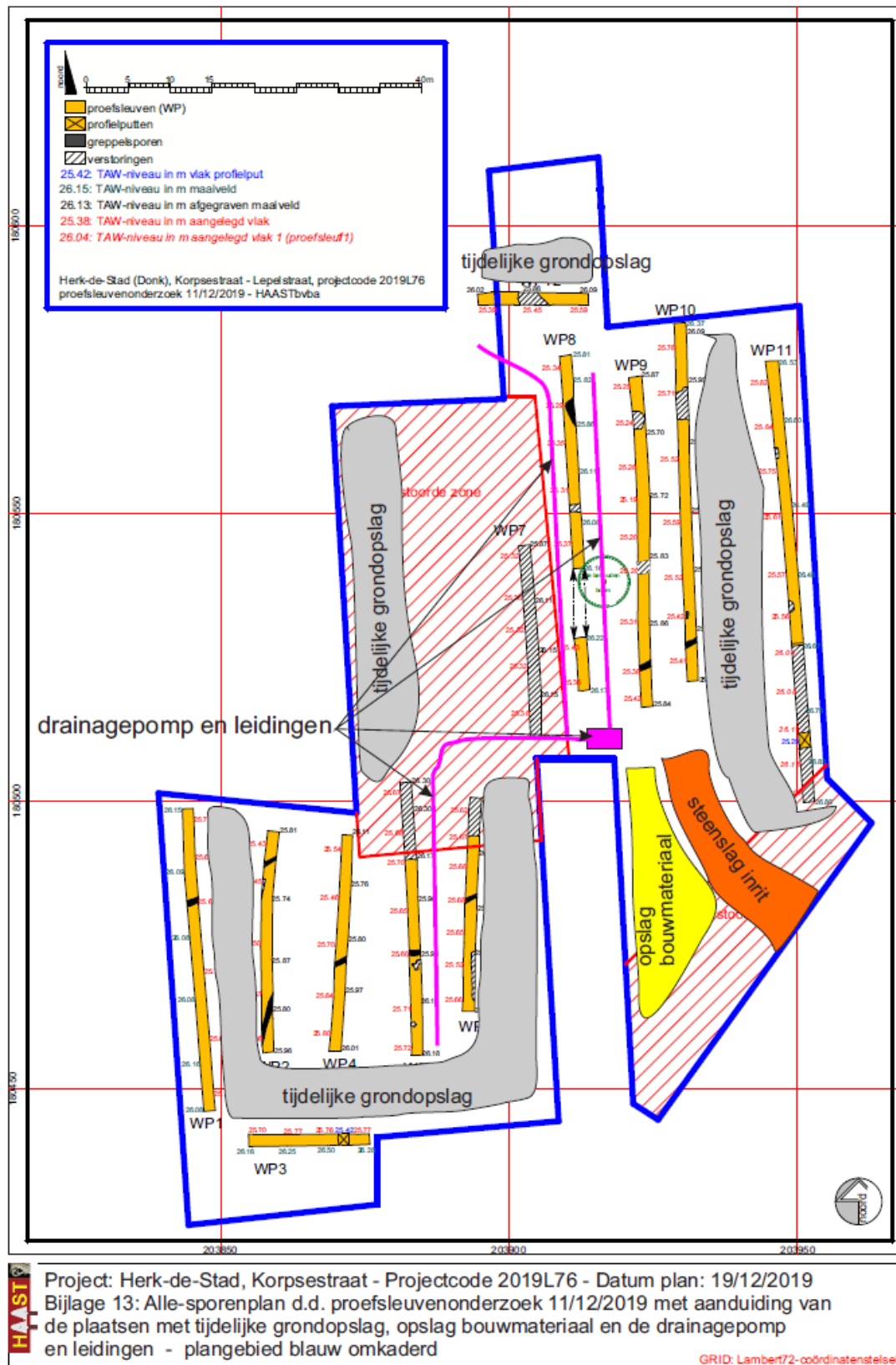

COVERFOTO: Opname van het projectgebied van noord naar zuid, 11-12-2019

INHOUD

1. Beschrijvend gedeelte
2. Bouwprogramma
3. Resultaten voorafgaand archeologisch onderzoek
4. Assessment van het terrein
5. Gemotiveerd advies
6. Figurenlijst

Fig. 1: Alle-sporenplan projectcode 2019L76, Herk-de-Stad (Donk), Korpsestraat

1. Beschrijvend gedeelte

Administratieve gegevens

Projectcode:	2019L76
Naam erkende archeoloog:	Rik van de Konijnenburg
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
Locatiegegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4603
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4603
Kadastergegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4603
Topografische kaart:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4603
Alle betrokken actoren:	Rik van de Konijnenburg (erkend archeoloog), Joan Janssen (archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	
Contact:	Rik.vandekonijnenburg@telenet.be , 0496 209 018

2. Bouwprogramma¹

Binnen het projectgebied zal een verkaveling met aanleg van wegenis en nutsvoorzieningen gerealiseerd worden. In totaal worden 19 bouwkvavels voorzien rondom een doodlopende straat die aansluit bij de Korpse straat die aan de zuidoostzijde van het projectgebied ligt. 9 kvavels zijn bestemd voor alleenstaande woningen, 10 kvavels zijn voor halfopenbebouwing; vijf blokken van twee woningen. Er is geen bouwaanvraag voor de woningen voorzien in deze verkavelingsaanvraag.

De wegenis: de opbouw van de fundering en afwerkingslaag van de wegenis zal gebeuren conform type dwarsprofielen met centraal onder de wegenis een ontdubbelde waterafvoer; RWA-riolering voor regenwaterafvoer, DWA-riolering voor droogweerafvoer (huishoudelijk afvalwater). Definitieve plannen zijn nog niet beschikbaar bij opmaak van deze melding, enkel een type dwarsprofiel. De aanleg van de wegenis gebeurt door het volledig weghalen van de teelaarde binnen de strook waarin de wegenis staat ingetekend. Eerst wordt centraal onder het wegdek een gescheiden rioleringsnet aangelegd met RWA-riolering en DWA-riolering. De RWA-riolering (regenwaterafvoer) bestaat uit betonnen buizen met een diameter van 400 mm en wordt op 1,50 m onder het maaiveld aangezet. De DWA-leidingen (droogweerafvoer/afvalwaterafvoer) bestaat uit grèsbuizen met een diameter van 250 mm en wordt aangezet op een diepte van 1,50 m onder het maaiveld. In beide gevallen is het maaiveld de top van de afwerkingslaag van de weg.

De aan te leggen weg bestaat uit een eerste onderfundering van 20 cm dikte bestaande uit zand met steenslag zonder toevoegsel. Daarop een 20 cm dikke laag steenslagfundering met continue korrelverdeling zonder toevoegsel, gevolgd door een 6 cm dikke onderlaag van asfaltbeton, afgewerkt met een 4 cm dikke laag asfaltbeton. De volledige koffer van de weg is 50 cm, plus één meter uit te graven voor de aanleg van de riolering.

¹ Voor gedetailleerde plannen, zie archeologienota 4603:
<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4603>

3. Resultaten voorafgaand archeologisch onderzoek

Afweging noodzaak verder onderzoek

In eerste instantie wordt nagegaan of een verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem noodzakelijk is, omdat de opsporing van archeologische sites bij voorkeur gebeurt via een zo miniem mogelijke verstoring van de bodem. Indien het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem de afwezigheid van een archeologische site niet kan staven, wordt overgegaan naar een vooronderzoek met ingreep in de bodem. In geval de aanwezigheid van een archeologische site wordt bevestigd, dient men te proberen die *in situ* te bewaren. Indien dit niet mogelijk is, dient men over te gaan tot een opgraving.

Advies:

Besluit uit het verslag van het bureauonderzoek (archeologienota ID 4603):

De archeologische verwachting is dus eerder matig, maar dit ligt waarschijnlijk ook aan het feit dat het projectgebied nooit geprospecteerd werd.

In de historische en archeologische bronnen konden geen directe aanwijzingen gevonden worden voor aanwezigheid van archeologisch erfgoed in het projectgebied. Nochtans ligt het gebied in een matig droge strook tussen de valleien van de Gete en de Houwersbeek met vruchtbare gronden wat de plaats aantrekkelijk maakt voor tijdelijke kampen. Maar, op de westelijke helft van het terrein werden in 2006/2007 ophogingswerken uitgevoerd. Hierdoor is het onduidelijk of het oorspronkelijke maaiveld al dan niet verstoord werd hetgeen een impact heeft op mogelijk aanwezig bodemarchief. Ook in de zuidoostelijke hoek werden afbraakwerken uitgevoerd en lijken de percelen grenzend aan de Korpse straat grondig verstoord. Daarom werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat twee zones binnen het projectgebied ernstig verstoord zijn. De overige delen van het projectgebied worden best verder archeologisch gewaardeerd en geëvalueerd door een proefsleuvenonderzoek.

4. Assessment van het terrein

Binnen het project gebied werd een A/C-bodemprofiel aangetroffen met sporadisch nog sporen van verbruining; restanten van een beginnende podzolizatie. Maar, sommige van de verbruinde vlekken zijn door aanwezigheid van restanten van wortelstronken te wijten aan wortelwerking en boomgroei.

Wat betreft de A-horizont, op grote delen van het terrein was de A-horizont op 5 tot 10 cm na afgegraven. Daarom werd op het alle-sporenplan een onderscheid gemaakt in TAW-niveau maaiveld, enkel daar waar het maaiveld effectief nog bewaard was (proefsleuven 1, 3, 8 en 11), en TAW-niveau geroerd maaiveld (proefsleuven 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10 en 12). In de proefputten werd al vastgesteld dat delen van het terrein geroerd waren. Dit bleek ook nog eens duidelijk uit de proefsleuven en vooral ook uit de profielkolom aangelegd in proefsleuf 11.

De C-horizont bestaat uit licht lemig zand met gleyverschijnselen en aanrijking van ijzer. De vrij hoge grondwaterstand kon onder meer in proefput 11 vastgesteld worden waar de profielput na verloop van tijd onder water kwam te staan. Ook in het vlak van proefsleuf 11 kwam na verloop van tijd water te staan.

Algemeen kan gesteld dat de bodemopbouw redelijk tot ernstig verstoord werd. Hiervan werd al melding gemaakt in archeologienota 4603.

Het ontbreken van horizonten kan verklaard worden door eerdere ophogingen van de gronden waarbij eerst de oorspronkelijke A-horizont afgegraven werd, vervolgens werd het terrein opgehoogd om daarna terug overdekt te worden met de oorspronkelijke teelaarde. Dit “proces” is duidelijk afleesbaar van de profielkolom in proefsleuf 11.

Er zijn enkel recente sporen aanwezig van recente bouw-, graaf- en grondwerken. In proefsleuf 8 werden de contouren van een gedempte vijver (?) aangetroffen in de vorm van een rechthoekig spoor tegen de profielwand.

Deels zou gesteld kunnen worden dat sporen, indien er al aanwezig waren, vergraven zijn door eerdere graaf- en ophogingswerken binnen het projectgebied. Maar aangezien er ook geen archeologisch interessant schervenmateriaal of andere artefacten werden aangetroffen, kan eerder gesteld dat het projectgebied geen archeologische waarde heeft bij gebrek aan sporen. Er is met andere woorden ook geen bodemkundige verklaring voor de afwezigheid van sporen, wel een antropogene maar bij gebrek aan sporen en artefacten kan eerder geconcludeerd dat het terrein vanuit archeologisch standpunt steriel is.

5. Gemotiveerd advies

Volgend op het bureauonderzoek en het landschappelijk proefputtenonderzoek waarvan verslag werd opgemaakt in archeologienota 4603, werd op het terrein aan de Korpsestraat in Herk-de-Stad (Donk) een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Uit het archeologisch onderzoek bleek dat het terrein geen enkel waardevol archeologisch spoor bevat noch enig archeologisch interessant artefact. Er zijn sporen aangetroffen van soms ernstige bodemversturende activiteiten met een vrij grote impact op de oorspronkelijke bodemopbouw. Dit is één van de redenen waarom het terrein archeologisch oninteressant bleek te zijn. Een andere reden is het feit dat er tijdens het proefsleuvenonderzoek geen sporen of artefacten werden aangetroffen.

Algemeen kan gesteld dat het terrein gelet op de afwezigheid van archeologisch interessante sporen en archeologica kan vrijgesteld worden van verder archeologisch onderzoek.

Advies:

Op basis van de gegevens uit het archeologisch proefsleuvenonderzoek kan besloten worden dat het projectgebied geen resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering. Het projectgebied kan daarom vrijgegeven worden van verder archeologisch onderzoek.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

6. Lijst met afbeeldingen

COVERFOTO: Opname van het projectgebied van noord naar zuid, 11-12-2019

Fig. 1: Alle-sporenplan projectcode 2019L76, Herk-de-Stad (Donk), Korpsestraat

Fig. 2: Profielkolom centraal in proefsleuf 11

